

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **H. M.**, zast. Mgr. Ing. Janem Procházkou, LL.M. eur., advokátem se sídlem Italská 2581/67, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 4. 2019, č. j. OAM-86/LE-BE02-ZA05-R3-2013, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2020, č. j. 1 Az 30/2019 -30,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) žádal poprvé o udělení mezinárodní ochrany v roce 2001, kdy mu nebyla udělena. V roce 2005 se vrátil do Arménie, kde byl údajně zbit policií za to, že v České republice žádal o azyl a na 10 dnů zavřen do vězení a následně do psychiatrické léčebny, kde jej omezili na svéprávnosti. Propuštěn byl pomocí úplatků, které poskytla jeho rodina.

[2] V roce 2008 se stěžovatel účastnil demonstrace na podporu prezidentského kandidáta Levona Ter-Petrosjana, který byl ve volbách neúspěšný. Demonstrace byla rozehnána arménskou policií za použití nepřiměřeného násilí. Stěžovatel nebyl po demonstraci zatčen, jelikož se mu podařilo utéct. Poté se dva roky skrýval, během čehož se v roce 2009 zúčastnil demonstrace v Jerevanu, a v roce 2010 Arménii opustil.

[3] Dne 17. 5. 2013 stěžovatel podal žádost o udělení mezinárodní ochrany. Rozhodnutím ze dne 15. 5. 2014 žalovaný mezinárodní ochranu stěžovateli neudělil. Stěžovatel následně podal žalobu ke Krajskému soudu v Hradci Králové (dále jen „krajský

soud“) a poté kasační stížnost. Nejvyšší správní soud svým rozsudkem ze dne 4. 6. 2015, č. j. 7 Azs 47/2015 - 52, rozsudek krajského soudu zrušil, jelikož tento neprovedl listinné důkazy, které žalobce navrhoval, zároveň však jejich neprovedení nikterak nezduvodnil.

[4] Dne 11. 3. 2016 krajský soud svým rozsudkem rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k novému řízení. Podle soudu zprávy, které si žalovaný opatřil pro své rozhodnutí, nevylučují obavy stěžovatele a rovněž z nich nelze dovodit, že by se stěžovatel mohl domoci ochrany svých práv u arménských vnitrostátních orgánů. Správní orgán měl dokazování doplnit.

[5] Dne 10. 8. 2016 žalovaný svým rozhodnutím č. j. OAM-86/LE-BE02-ZA14-R2-2013 stěžovateli mezinárodní ochranu opět neudělil. Proti tomuto rozhodnutí se stěžovatel bránil žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“).

[6] Městský soud toto rozhodnutí svým rozsudkem ze dne 30. 4. 2018, č. j. Az 56/2016 - 39, zrušil. Podle soudu žalovaný listiny, které sloužily jako podklad pro rozhodnutí, pouze vytiskl a založil do spisu, aniž by zhodnotil jejich obsah ve vztahu k obavám stěžovatele z perzekuce. Soud žalovanému uložil listiny předložené žalobcem řádně zhodnotit a dokazování případně doplnit o další zprávy a znovu rozhodnout o žádosti o mezinárodní ochranu.

[7] Dne 26. 4. 2019 žalovaný napadeným rozhodnutím neudělil stěžovateli mezinárodní ochranu podle § 12, §13, §14, §14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění do 30. 7. 2019 (dále jen „zákon o azylu“).

[8] Proti rozhodnutí podal stěžovatel žalobu k městskému soudu, ve které namítal porušení § 12 písm. b) a § 14a odst. 1 ve spojení s odst. 2 písm. b) zákona o azylu a § 3 správního řádu.

[9] Městský soud ji svým rozsudkem dne 27. 4. 2020, č. j. 1 Az 30/2019 - 30, zamítl jako nedůvodnou.

[10] V žalobě stěžovatel namítal, že žalovaný opět pochybil při hodnocení zpráv o zemi původu a tím nerespektoval závazný právní názor vyslovený v předchozím rozsudku městského soudu. Podle městského soudu se však žalovaný dostatečně zabýval předmětnými zprávami, které stěžovatel v řízení navrhnul jako důkaz. Ačkoli ve spojitosti s demonstracemi v roce 2008 docházelo k porušování lidských práv mnoha osob, ze zpráv nevyplývá, že by řadoví účastníci demonstrací byli tehdejší vládou systematicky pronásledováni. Dále přisvědčil názoru žalovaného, že stěžovatel za účast na demonstracích v roce 2008 nebyl pronásledován a že by měl důvod obávat se postupu vlády v tomto roce.

[11] Městský soud odmítl argumentaci stěžovatele, že pokud žalovaný neshledá důvodnými obavy z pronásledování v souvislosti s účastí na demonstraci v roce 2008, není logické, aby posuzoval současnou situaci v Arménii. Podle soudu otázka hrozby pronásledování nebo vážné újmy má být posuzována do budoucna.

pokračování

[12] Podle soudu žalovaný zjistil skutkový stav bez důvodných pochybností tak, aby o žádosti o mezinárodní ochranu mohl rozhodnout. V současnosti stěžovateli při návratu do země původu nehrozí pronásledování či vážná újma na zdraví a životě. Politická situace v Arménii se změnila ve prospěch stěžovatele.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[13] Proti rozsudku městského soudu podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[14] Namítal, že hodnocení zpráv o Arménii původu je vysoce selektivní a poukazuje pouze na informace, které jdou k jeho tíži. Podle něho se v roce 2008 dodržování lidských práv ze strany státu podstatně zhoršilo. V souvislosti s prezidentskými volbami a demonstracemi docházelo k mnoha případům porušování práv občanů ze strany státních orgánů.

[15] K možnosti domoci se ochrany svých práv u státních orgánů uvedl, že ze zprávy amerického Úřadu pro demokracii, lidská práva a práci o stavu lidských práv v Arménii za rok 2013 vyplývá, že police během zadržení a výslechu občany bije. K tomuto dochází hlavně na policejních stanicích, neboť tyto nepodléhají žádnému veřejnému dohledu. Občané poté mají možnost policii žalovat, ale nejprve musí získat povolení od police či úřadu prokurátora, které je nutné pro forenzní lékařské vyšetření. Toto vyšetření je zákonnou podmínkou pro prokázání obvinění z fyzického násilí. Úřady toto povolení udělí jen výjimečně nebo řízení protahují do doby, než viditelné stopy fyzického násilí zmizí.

[16] Podle stěžovatele žalovaný ani městský soud tyto informace vůbec nezohlednili. Proto je ani nevyvrátili žádnými informacemi, které městský soud a žalovaný užívají v odůvodnění. Stěžovatel míní, že pro další dokazování je důležité vyjasnění situace ohledně jeho obavy z pronásledování spojené s účastí na demonstraci v roce 2008. Současné zprávy o zemi původu, které svědčí o absenci nebezpečí z pronásledování, jsou relevantní, pouze pokud jeho obavy z pronásledování byly v minulosti důvodné. Jen byly-li důvodné tehdy, přestaly být důvodné nyní s ohledem na změnu situace v zemi. Dle stěžovatele jsou pozdější pozitivní změny v zemi původu irelevantní, jestliže žalovaný tvrdí, že jeho obavy z pronásledování nebyly nikdy důvodné. Žalovaný navíc nehodnotil důkazy nestranně.

[17] Žalovaný odkázal na své rozhodnutí a rozsudek městského soudu. Obavy stěžovatele z pronásledování je v azylové proceduře nutné posuzovat do budoucna s ohledem na současnou situaci v zemi a nikoli hodnotit, co by teoreticky hrozilo stěžovateli v minulosti. Žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany navíc působí účelově, neboť do ČR přicestoval již roku 2010, leč žádost podal až v roce 2013. V tomto roce mu bylo opakovaně uloženo správní vyhoštění a zřejmě i trest vyhoštění.

[18] K otázce špatného zacházení ze strany policie žalovaný uvedl, že stěžovatel mu v minulosti nebyl vystaven a v případě návratu do země původu mu nehrozí. Ani v nynější době není v Arménii dodržování základních lidských práv a svobod na západní úrovni, nicméně situaci je nutné posuzovat individuálně ve vztahu ke stěžovateli.

K námitce selektivního hodnocení důkazů sdělil, že vycházel z aktuálních a objektivních informací o zemi původu, stejně tak postupoval i městský soud.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[19] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou její přijatelnosti ve smyslu § 104a s. ř. s. Podle citovaného ustanovení Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, jestliže ta svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele (k pojmu nepřijatelnosti viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39).

[20] Stěžovatel namítá, že hodnocení důkazů bylo ze strany městského soudu a žalovaného selektivní, nikoli objektivní a nestranné. Nejvyšší správní soud se však s námitkou stěžovatele neztotožnil, naopak má za to, že posouzení situace v Arménii bylo provedeno komplexně, důkladně a logicky (k hodnocení podkladů pro rozhodnutí srov. např. usnesení ze dne 26. 4. 2018, č. j. 2 Azs 377/2017 – 45). Ze správního spisu vyplývá, že žalovaný v průběhu řízení vycházel především ze stěžovatelových výpovědí, jím doložených materiálů a dále z informací týkajících se situace v Arménii: Informace OAMP: Aktuální vývoj - Politická situace, reformní proces, stíhání představitelů bývalého režimu předčasné parlamentní volby v prosinci 2018, ze dne 11. 2. 2019; Informace OAMP: Republikánská strana Arménie, Historická a současná situace, Postavení bývalého prezidenta Serže Sargsjana, jeho příbuzných a spolupracovníků ze dne 3. 10. 2018; Informace MZV ČR č. j. 102114/2019-LPTP ze dne 14. 2. 2019; Zpráva MZV USA - Zpráva o dodržování lidských práv za rok 2008: Arménie, ze dne 25. 2. 2009; Zpráva MZV USA - Zpráva o dodržování lidských práv za rok 2013, ze dne 27. 4. 2014; a v naposlední řadě z opisu Rejstříku trestů. Z předmětných podkladů pro rozhodnutí žalovaný dovodil, že osoby bez politické afiliace nebyly pouze za účast na demonstracích v roce 2008 adresně pronásledovány státními orgány. Dále poukázal na problematiku vyšetřování policejních zásahů na demonstracích v roce 2008. Rovněž sdělil, že ze Zprávy MZV USA - Zpráva o dodržování lidských práv za rok 2013 ze dne 27. 4. 2014 není znatelné, že by osoby, které z demonstrací utekly, byly následně ohroženy. Žalovaný se v rámci odůvodnění svého rozhodnutí zabýval postavením neúspěšných žadatelů o azyl po návratu do Arménie. Pozice neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do země původu se nikterak neliší od ostatních migrantů. Ze spisového materiálu vyplývá, že tyto lidé nejsou žádným způsobem diskriminováni a mohou využít asistenčních programů pro navrátilce. Žalovaný se také zabýval vývojem politické situace v Arménii. Politické uspořádání v zemi se změnilo ve prospěch stěžovatele, neboť v čele země jsou nyní osoby, které stěžovatel podporoval na demonstracích v roce 2008. Na základě všech těchto zjištění žalovaný dospěl k závěru, že stěžovateli po návratu do země původu nehrozí žádné nebezpečí. Není znatelné, že by stěžovateli po návratu hrozilo zatčení nebo výslech. Na podporu těchto tvrzení žalovaný zdůraznil, že stěžovatel se po účasti na demonstraci v roce 2008 účastnil další demonstrace v roce 2009 v Jerevanu, aniž by měl potíže se státními orgány. Také od roku 2008 až do opuštění země v roce 2010 neměl stěžovatel žádné konflikty s vnitrostátními arménskými orgány a nebyl vystaven špatnému zacházení ze strany těchto orgánů.

pokračování

[21] Stěžovatel ve své kasační stížnosti dále namítá, že žalovaný a městský soud se nevypořádali s informací o špatném zacházení ze strany policie, jež vyplývá ze zprávy Zprávy MZV USA - Zpráva o dodržování lidských práv za rok 2013, ze dne 27. 4. 2014. Z výše uvedeného však plyne, že žalovaný i městský soud se tímto tvrzením zabývali (s. 5 napadeného rozhodnutí žalovaného a bod 21 napadeného rozsudku městského soudu). Připustili, že zásah na předmětné demonstraci byl násilný a někteří participanti byli zatčeni, osoby bez politické afiliace však nebyly pouze za účast na demonstracích v roce 2008 adresně pronásledovány státními orgány. Sám stěžovatel pak z demonstrace utekl a nikdy poté nebyl cílem státních orgánů (jeho aktivita spočívala pouze v účasti na masových protestech) a nebyl s nimi konfrontován. Stěžovatel v rámci kasační stížnosti neuvedl žádné konkrétní důvody, proč by se měl nyní obávat postihu ze strany vnitrostátních arménských orgánů po návratu do vlasti.

[22] Nejvyšší správní soud připomíná, že informace o zemi původu musí být mimo jiné aktuální (rozsudek ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008- 81, č. 1825/2009 Sb. NSS; rozsudek ze dne 31. 5. 2017, č. j. 5 Azs 62/2016 – 87, rozsudek ze dne 25. 4. 2019, č. j. 5 Azs 207/2017 - 36). Stěžovatel argumentuje informací, jež pochází z roku 2013, od té doby se však situace v Arménii pozitivně změnila. Jak je již výše uvedeno, z informací, které pocházejí z roku 2019, plyne, že stěžovateli (i s ohledem na to, že podporoval při demonstracích nynější vládu) po návratu do vlasti nehrozí nebezpečí či špatné zacházení ze strany tamních orgánů.

[23] Stěžovatel namítá, že při hodnocení obav stěžovatele z pronásledování je důležité vyjasnění situace ohledně jeho obav z pronásledování spojené s účastí na demonstraci v roce 2008. S tímto Nejvyšší správní soud v obecné rovině souhlasí [k posuzování důvodnosti obav žadatele o azyl z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne dne 7. 9. 2005, č. j. 3 Azs 390/2004 - 49], i když konkrétně v případě stěžovatele pozdější vývoj v zemi původu učinil to, co se dělo v roce 2008, pro posouzení jeho žádosti v podstatě irelevantním. Poměry v zemi původu stěžovatele se totiž, jak ze zpráv o zemi původu zmíněných výše jasně plyne, změnil natolik, že i když stále nejsou plně srovnatelné se západními standardy, stěžovateli tam již žádné významnější nebezpečí nehrozí, ať již byla jeho role kolem roku 2008 jakákoli. Jak již však bylo uvedeno výše, ze správního spisu vyplývá, že se žalovaný rozsáhle zabýval situací v Arménii, jež nastala v souvislosti s prezidentskými volbami v roce 2008. Uvedl, že řadoví účastníci demonstrací nebyli tehdejší vládou systematicky pronásledováni. Rovněž sdělil, že z podkladů pro rozhodnutí nelze dovodit, že by stěžovateli v roce 2008 hrozilo pronásledování. Na základě těchto informací dospěl k závěru, že obavy stěžovatele nebyly důvodné. V této souvislosti Nejvyšší správní soud rovněž připomíná, že v rámci přezkumu důvodů pro udělení mezinárodní ochrany je zkoumána možnost budoucího pronásledování (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2019, č. j. 5 Azs 207/2017 - 36). Ze spisového materiálu taktéž nevyplývá, že by v současné době či do budoucna hrozilo stěžovateli v zemi původu v případě návratu pronásledování, pokud z něj vyplývá, že nynější vláda je ta, kterou stěžovatel podporoval při demonstracích.

IV. Závěr a náklady řízení

[24] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tak poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uvedené v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[25] Proto Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost stěžovatele nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

[26] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. prosince 2020

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu